

بیانیه پایانی هجدهمین کنفرانس بین‌المللی انجمن رمز ایران

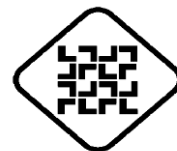
۱۴۰۰/۰۶/۱۱ - دانشگاه اصفهان

سال پایانی قرن چهاردهم با آغاز دهه سوم فعالیت‌های انجمن رمز ایران همزمان شده است که از نهالی نوپا اینک به درختی تنومند تبدیل شده و ثمره آن را در سراسر فضای علمی و صنعتی کشور می‌توان مشاهده کرد. به همین مناسبت و با استناد به اهداف سند چشم‌انداز جمهوری اسلامی ایران و توجه ویژه به بیانیه گام دوم انقلاب، این انجمن هدف‌گذاری راهبردی خود را در جهت توسعه کیفی دانش رمز و امنیت در کشور قرار داده است. هدف اصلی این انجمن، ارتقای بیش از پیش سطح کیفی حوزه رمز و امنیت کشور به منظور فراهم کردن دانش بومی و رسیدن به جایگاه شایسته و تأثیرگذار منطقه‌ای و جهانی در علم رمزشناسی و فناوری امنیت فضای تولید و تبادل اطلاعات (افتا) است. این انجمن تلاش می‌کند با همکاری و هماهنگی عموم بازیگران حوزه افتا در کشور، موجبات پیشرفت صنعت افتا و افزایش توانمندی‌های دفاع سایبری از زیرساخت‌های حیاتی، حساس و مهم کشور و حفاظت از حریم خصوصی و دارایی‌های دیجیتال آحاد جامعه در برابر حملات بیگانگان را فراهم آورد. انجمن رمز ایران برای این منظور، توجه بیش از پیش به فناوری‌های نوین این حوزه را برای نیل به خوداتکایی و سرآمدی صنعت بومی افتا ضروری می‌داند و بر ایجاد فضای مناسب برای کارآفرینی، دانش‌افزایی و اشتغال‌فارغ‌التحصیلان مقاطع مختلف دانشگاهی حوزه رمزشناسی و افتا در صنایع داخلی و تشکل‌های دانش‌بنیان این حوزه، تأکید می‌کند.

بر این مبنا و در پایان برگزاری هجدهمین کنفرانس بین‌المللی انجمن رمز ایران، که به دلیل شرایط خاص ناشی از همه‌گیری بیماری کرونا به مانند کنفرانس هفدهم به صورت برخط (غیرحضوری) برگزار شده است، از نهادهای سیاست‌گذار، قانون‌گذار و دستگاه‌های اجرایی مسئول در حوزه افتا، درخواست می‌نماید برای هم‌افزایی توانمندی‌های موجود، تقویت بنیان‌های علمی، توسعه نیروی انسانی ماهر و رشد صنعت داخلی در این حوزه، به موارد زیر توجه و اهتمام بایسته داشته باشند:

۱- فضای مجازی، امروزه زندگی تک‌تک افراد جامعه را تحت تأثیر قرار داده است و این یعنی امنیت دنیای واقعی هر فردی با امنیت دنیای مجازی او پیوند خورده است. ساده‌ترین تأثیر این پیوند مخاطراتی است که از ناحیه سودجویان به صورت فزاینده‌ای متوجه کاربران ناآشنا به این فضای جدید می‌شود. انجمن رمز ایران در کنار مسئولیت علمی و دانشگاهی خود، وظیفه اجتماعی خود می‌داند که در راستای آگاهی‌بخشی به همه افراد جامعه و همگام با نهادهای تصمیم‌ساز، اقدامات موثری انجام دهد و درخواست می‌کند از این اقدامات حمایت همه‌جانبه به عمل آید.

۲- میدان رقابت و حتی جنگ قدرت‌های بین‌المللی از فضای واقعی به فضای مجازی منتقل شده است. خسارتی که یک حمله سایبری به زیرساخت حیاتی یک کشور می‌تواند وارد کند چه بسا غیر قابل جبران‌تر از خسارتی است که در میدان نبرد فیزیکی رخ می‌دهد. تجربه نشان داده است این خسارت زمانی واقع می‌شود که دانش و امکان اقدامات پیش‌گیرانه وجود ندارد. لذا، به منظور آماده‌سازی و ایجاد دانش بومی لازم برای حضور در این صحنه نبرد، روزرسانی برنامه راهبردی و نقشه‌راه توسعه امنیت در حوزه‌های مختلف صنعتی کشور، بخصوص امن‌سازی سامانه‌های کنترل صنعتی با هدف جلوگیری و مقابله با تهدیدات سایبری در زیرساخت‌های ارتباطی، اطلاعاتی و صنعتی کشور یک ضرورت انکارناپذیر است که باید از سوی نهادهای مسئول به آن توجه شده و برای جلوگیری از حملات قابل پیش‌بینی به سازمان‌های حیاتی، حساس و مهم کشور مورد اقدام عاجل قرار گیرد.

- ۳- لازم است با هماهنگی دستگاه‌های مسئول، اقدامات لازم برای تدوین یا بروزرسانی سیاست‌ها، قوانین و دستورالعمل‌های اجرایی مناسب، شفاف و متوازن به منظور توجه اصولی به انتظام امور و تنظیم مقررات مرتبط با امنیت سامانه‌های کنترل صنعتی در زیرساخت‌های حیاتی، حساس و مهم کشور به نحوی انجام شوند که به تشویق و ترغیب شرکت‌های داخلی برای تولید و توسعه محصولات پیشگیری، مقابله و مهارکننده تهدیدات روزافزون این سامانه‌ها بیانجامد.
- ۴- اگرچه توسعه و تکمیل دولت الکترونیک راه‌کاری الزامی برای تسریع فرایندها و ایجاد شفافیت به عنوان یکی از مهمترین راه‌های مقابله با فساد و بی‌عدالتی است، اما عدم توجه به مخاطرات امنیتی موجود می‌تواند به عنوان پاشنه آشیل آن عمل کرده و خسارت‌های فراوانی به بار آورد. همچنین نظر به اینکه امروزه بخش وسیعی از فضا و شبکه کسب و کار کشور به صورت مستقیم یا غیر مستقیم تحت تاثیر ارتباطات شبکه‌ای قرار دارد، عدم توجه به میزان وابستگی کارکردی اجزای این فضا به شبکه بین‌المللی اینترنت می‌تواند یک خطر جدی برای امنیت ملی کشور باشد و مخاطرات متعدد اقتصادی را نیز به بار آورد. لذا این انجمن توصیه می‌کند، به دور از فضاسازی‌های سیاسی و رسانه‌ای، شبکه ملی اطلاعات کشور با همه الزامات سخت‌افزاری و نرم‌افزاری آن توسعه پیدا کند تا با بهره‌گیری از ثبات زیرساختی لازم برای ارتباطات بین‌المللی، اطمینان خاطر لازم برای تمامی کسب و کارهای بومی فراهم شود. یکی از اولین قدم‌ها در این راستا آگاهی‌رسانی و اغنای عمومی کاربران در مورد مزیت این شبکه برای حفاظت از حریم خصوصی و دارایی‌های دیجیتال آنها است.
- ۵- اهمیت پایداری و تداوم کسب و کارهای مبتنی بر تبادل داده در شرایط کنونی متأثر از شیوع گسترده ویروس کرونا، ضرورت امن‌سازی زیرساخت‌های اطلاعاتی و ارتباطی، مدیریت شناسه‌ها و حفظ حریم خصوصی را بیش از پیش ایجاب کرده است، به گونه‌ای که عدم توجه به این موضوع می‌تواند زمینه را برای انجام حملات سایبری به زیرساخت‌های حیاتی، نشت اطلاعات حساس و سوء استفاده گسترده از نقض حریم خصوصی آحاد جامعه را بدنبال داشته باشد. علاوه بر این، افزایش آگاهی آحاد جامعه نسبت به مخاطرات و الزامات امنیتی برای کاهش آسیب‌پذیری‌ها و استفاده صحیح و امن از خدمات ارائه شده در فضای مجازی ضروری است. از اینرو لازم است نهادهای ذی‌ربط ضمن توجه کافی به تأمین و ارتقا امنیت زیرساخت‌ها، از اقدامات نهادهای علمی و آموزشی کشور برای کسب و گسترش دانش‌های مرتبط و آگاهی بخشی عمومی و تخصصی در حوزه افتا حمایت نمایند.
- ۶- علاوه بر تقویت منابع لازم برای ارتقاء کیفی تحصیلات تکمیلی و پژوهش‌های بنیادین حوزه افتا به عنوان یک حوزه راهبردی در کشور، توجه به طراحی و اجرای روش‌های اصولی برای مهارت‌آموزی، تربیت، جذب و نگهداشت نیروی انسانی مورد نیاز در بخش‌های دفاع سایبری، امنیت شبکه‌ها، امن‌سازی سامانه‌های اطلاعاتی و کنترل صنعتی بسیار ضروری است که بدون آن، رشد صنعت افتا و دستیابی به توسعه امن و کارآمد فناوری‌ها در بخش‌های وسیعی از صنایع و خدمات مورد نیاز کشور تقریباً غیرممکن خواهد بود.
- ۷- بازنگری و روزآمدسازی سند «امنیت فضای تولید و تبادل اطلاعات کشور (افتا)» بر اساس ارزیابی و تحلیل عملکرد آن در سال‌های سپری شده از تصویب آن، و منطبق بر شرایط و نیازهای روز کشور، از اهمیت بسیار بالایی برخوردار است که باید از سوی نهادهای ذی‌ربط مورد اهتمام جدی قرار گیرد.
- ۸- تدوین قوانین پایه و راهگشا توسط مجلس محترم شورای اسلامی برای حمایت از توسعه صنعت دانش‌بنیان افتا در کشور یک ضرورت انکارناپذیر است که به توان‌افزایی درونی در حوزه افتا منجر خواهد شد. در تکمیل این حرکت مهم، ضروری است از طریق توسعه تعاملات با نهادهای علمی کشورهای دیگر و با تکیه بر توانمندی‌های داخلی در دانش رمزشناسی و صنعت افتا، اقدامات لازم از سوی نهادهای ذی‌ربط به منظور مشارکت و پیشگامی جمهوری اسلامی ایران در شکل‌دهی قواعد بین‌المللی فضای مجازی به طور جدی پیگیری شوند.

۹- با توجه به اهمیت و جایگاه ابزارهای رمزنگاشتی در تامین امنیت لازم برای تبادل، برون سپاری و به اشتراک گذاری داده‌ها به صورت توزیع شده، ضروری است در بکارگیری فناوری‌های نوین مانند «زنجیره قالب‌ها» و کاربردهای آن در بخش‌های مختلف بویژه در بخش اقتصادی و تولید رمزارزها، از تصمیمات غیر کارشناسی و نادیده گرفتن مبانی علمی این فناوری‌ها به شدت اجتناب شود و بر اساس یک برنامه راهبردی و نقشه‌راه مدون، در جهت مواجهه هوشمندانه با مخاطرات این نوع فناوری‌ها و استفاده مطمئن از مزایا و منافع آنها برای کشور اقدام گردد.

۱۰- با تأکید بر تاثیر فناوری‌های نوین مانند «هوش مصنوعی» و «زنجیره قالب‌ها» و مزایایی که می‌توانند برای تاب‌آوری زیرساخت‌های کشور فراهم آورند و همچنین کاربردهای رو به گسترش آنها در سطوح مختلف، این انجمن توصیه می‌کند که همه نهادهای مسئول، اقدامات انفعالی را کنار گذاشته و از طریق همکاری برای تدوین قوانین شفاف و راه‌گشا در این حوزه، شرایط لازم به منظور بهره‌گیری حداکثری از این فناوری‌ها مخصوصاً در حوزه کسب و کارهای مرتبط را فراهم آورند و نسبت به حفظ حقوق کاربران ایرانی و آگاهی‌بخشی به آنها برای کاهش مخاطرات فعالیت‌های خود در اثر استفاده از این فناوری‌ها اهتمام داشته باشند.

۱۱- با توجه به الزامات و اقتضائات امنیت ملی در کشور و بر مبنای اصول اقتصاد مقاومتی، علاوه بر باور حاکمیت به امنیت، به عنوان یک ضرورت اساسی برای تداوم کسب و کارهای فناورانه در جامعه، لازم است تدوین و اجرای سیاست‌های حمایت از تولید و کاربرد محصولات داخلی در حوزه افتا و همچنین ممنوعیت واردات تجهیزات این حوزه (که امکان ساخت آنها در داخل کشور وجود دارد) بیش از پیش توسط مراجع ذی‌ربط مورد توجه واقع شود.

۱۲- با هدف جذب دانش‌آموزان و ترغیب خانواده‌ها برای تحصیل فرزندان‌شان در علوم ریاضی، لازم است به موضوع عمومی‌سازی آموزش رمزشناسی و افتا به عنوان یکی از زمینه‌های جذاب برای فارغ‌التحصیلان این علوم، از طریق گسترش رویدادهایی مانند «دهکده امنیت و رمز» که در هجدهمین کنفرانس بین‌المللی انجمن رمز ایران برای دومین بار تجربه شده است، و برگزاری دوره‌های آموزش ضمن خدمت دبیران آموزش و پرورش برای توسعه و تعمیق آموزش‌های پایه رمزشناسی در مقاطع پیش از دانشگاه توجه بایسته به عمل آید.

۱۳- انجمن رمز ایران با ایجاد محیط علمی آموزشی و همکاری با عموم بازیگران حوزه افتای کشور که در کنفرانس‌های سالانه، مدارس فصلی و نشست‌های هم‌اندیشی این انجمن نمود خاصی می‌یابد، توانسته است تاکنون نقش مؤثری در بیان مسائل و مشکلات کلان حوزه افتا ایفا نماید و راهکارهای مورد نیاز این حوزه را نیز ارائه دهد. با تأکید بر اهمیت این نقش‌آفرینی که با قابلیت‌های خاص فضای مجازی در شرایط همه‌گیری ویروس کرونا نیز استمرار داشته و خواهد داشت، از مراجع ذی‌ربط انتظار دارد در تصمیم‌گیری‌های خود برای حوزه افتا به یافته‌ها و نتایج منعکس شده از سوی این انجمن توجه بایسته داشته باشند.

۱۴- نظر به اهمیت فعالیت‌های انجمن رمز ایران برای ایجاد فضای پویا در حوزه تحقیقات علمی و آینده‌پژوهی رمزشناسی و افتا، از طریق تداوم برگزاری کنفرانس‌های بین‌المللی، انتشار مجلات علمی پژوهشی و علمی ترویجی، جذب و تشویق دانش‌پژوهان جوان و همچنین حمایت از خلاقیت‌ها و نوآوری‌های صنعت افتا مانند مشارکت فعال در برپایی و اجرای اولین دوره جایزه مرحوم دکتر برنج‌کوب برای حمایت از شرکت‌های نوپا و نوآور در این صنعت، ضروری است نهادها و دستگاه‌های اجرایی مرتبط با امنیت فضای مجازی در کشور، از تداوم و توسعه فعالیت‌های این انجمن بیش از گذشته حمایت و پشتیبانی نمایند.